

РЭАНІМЛОВА

Газета суполкі імя **Максіма Багдановіча** • 1989 • № 6

Ларыса Тэнішкіна Сьвяты вечар

Каляда, Каляда! На зямлі сьвяты вечар.
Нарадзіўся у яслях Эбавіцель і Бог.
І пасталі бярозак танклівыя сьвечкі
Цаабапал засьнежаных белых дарог.

Мо сьцюдзёна таму, што зіма на парозе.
Адчуваецца лютасьць суровай пары.
Ды у полі пустым на шырокай дарозе
Плачуць нечаму сумна ліхія вятры.

Чым жа сэрца сагрэць, як той холад адужаць?
Ці агеньчыкам цьмяным у сьлянскім акне?
Калядою сьвятой, што насуперак сьцюжам,
Цеплынёй чалавечыя сэрцы кране?

Каляда, Каляда! Нават зорам трывожна.
Па забытых сьцежках крутога жыцьця
Да сваіх у гэты вечар сьпяшаецца кожны,
Бо ў сям'і за сталом нас чакае куцьця.

Пахне сенам наўкол, стаяць посьняыя стравы.
Прытаміўшыся, маці шчасліва маўчыць.
Садавіцца сыны на шырокія лавы.
Усе сьніліся дамоў, каб душой адпачыць.

Добра сесці за стол, сьлязу радасьці уцерці,
Адчуваць, што ў застольлі сястрычкі, браты,
І душы чысьціня, і узьнёслыя сэрцы,
Бо зь людзьмі разам Бог у гэты вечар сьвяты.

Сяньня сэрцам з усімі куцьцю разьдзяляем.
Хто за стол наш ня змог на вячэру прыйсьці,
Усіх далёкіх і родных сваіх спамінаем,
І добра усім і шчасьця жадаем у жыцьці.

Хай жа будзе вам цёпла, бы ў бацькавай хаце,
У гэтым сьвеце шырокім, дзе столькі дарог,
Няхай людзкі зямлі для вас будуць, як брацьця,
І жыцьцёвыя сьцежкі прастуе вам Бог.

Можа хто занямог, можа хто пахіснуўся,
Загубіўшы сумленьне ў нялёгкім жыцьці,
Прытаміўся ў шуканьні сваёй Беларусі,—
Памажэце й такім на вячэру прыйсьці!

За сьвяточным сталом знойдзем кожнаму мейсца
Каля вернага сэрца сясьцёр і братоў.
Няхай будзе і ў вас, як у добрай сямейцы,
Усім пароўну ў жыцьці — і куцьця і любоў.

Няхай вера ў добро, свая мова ў застольлі,
А ў думках зямля, дзе спачылі дзяды,
Хай жа ўсюды ласкава спрыяе вам доля,
А любоў да народа мацуе рады!

1977 год

раскрыжаваньне катэ забарыў...
абламыў кужаль кроў жыцьця...
так: Плянцманіца — гэты перылы
мой Бел-Чырвоны-Белы сьцяг!
Зьнік

Гародня 28 кастрычніка 1989

на пляцы перад Фарным касьцёлам сабраліся
вернікі з усёй Гродзеншчыны на павітаньне
біскупа Тадэвуша Кандрусевіча. Хто жадаў
трапіць на Урачыстую імшу, не зьмясьціліся
ў касьцёле, таму маліліся на бруку, у гаёч-
ку, кленчылі пад пасьміханьне міліцыі, якая,
як заўжды, пільна сачыла за парадкам.

Маладзь зь Беларускага народнага фронту
"Адраджэньне" прыйшла на пляц з плякатамі

Вітаньні каталіцкага біскупа Беларусі Божа Благаславі Беларусь

На фасадзе касьцёла лезунгі на польскай
дзі беларускай мовах.

Тадэвуш Кандрусевіч выйшаў з машыны дз
благаславіў прысутных знакам крыжа, сказаў
кароткае вітаньне. Дзеці паднеслі пастыру
кветкі. Павіталі ксяндзы дз знаёмыя.

Урачыстае набажэнства транслявалася па
радыё на пляц перад касьцёлам, прысутніча-
лі сьвятары зь Беларусі, Літвы дз Польшчы,
праваслаўная дэлегацыя. Былі прачытаны
афіцыйныя дакуманты. Капланы Беларусі скла-
лі прысягу павягі, вернасьці і паслухэнства.

Была зачытана тэлеграма кардынала Польшчы
Эзафа Глемба. Благаславіла на служэньне
не Богу новага біскупа маці. Вернікі дарылі
кветкі дз сімвалічныя сьціпленыя дарункі.

10 мая ў Ватыкане

Папа Рымскі Ян Павал Другі
выдаў пэнтэфікат аб наданьні тытула біскупа

каплану Віленскае дзяцэзіі пробаршчу пара-
фіі Маткі Боскай Анельскай у Гародні Таде-
вушу Кандрусевічу, назначыўшы яго адмініст-
ратарам Апостальскім Латвінскім Мінскае дзя-
цэзіі і ўсіх капланаў на Беларусі. У Гарод-
ню прыйшла вестка аб гэтай падзеі 25 ліпеня.

Урачыстая кансакрацыя новага біскупа
адбылася ў Ватыкане ў Базыліцы сьвятога
Пятра ў прысутнасьці 30 кардыналаў дз 70
біскупаў з розных краін сьвету, а таксама
Урадавых дэлегацый.

Высокая увага да біскупа Беларусі тлу-
мачыцца тым, што гэты біскуп назначаецца
пасля 62 гадоў перапынку. Рэлігія ў краі-
не доўга прыгняталася. Забаранялася дзецям
і маладзі хадзіць у касьцёл і царкву, стаса-
валіся розныя рэпрэсіі да вернікаў, зь вя-
лікаю заўзятасьцю ваявалі з духавенствам.
Зачынялі сьвятыні, ператваралі іх у склады,

красы. Як сказаў у выступленьні папскі
судзіць — характэрным зьяўляецца выказ-
ваньне найвышэйшага кіраўніка дзяржавы ў
70-х гадох: " У 1980 годзе пакажам вам па
тэлебачаньні апошняга савецкага папа".

Сьвятых Айцаў надзяліў Тадэвуша
Кандрусевіча ганаровым тытулам Гіпона,
горада, які знаходзіцца ў Тунісе, неда-
лека ад старажытнага Карфагена, дзе пер-
шым Арцыбіскупам быў сьв. Аўгустын.
У краінах, якія былі далучаны да хрысь-
ціянства, а пасля, заваяваньня мусульма-
намі, страцілі веру ў Хрыста, назначаю-
цца ганаровны біскупы ў знак таго, што
Касьцёл памятае аб людзях гэтых краін і
спадзяецца вярнуць іх пад сваё крыло.

Тадэвус Кандрусевіч

зьявнуўся да гась-
цей, сьвятароў і вернікаў з казаньнем на
польскай, беларускай, літоўскай ды расей-
скай мовах. Зьяшчам слова біскупа на
роднай мове цалкам, на польскай скарача-
на з каментарам. Далучаемся да віншавань-
наў усіх добрых людзей у краі і на сьве-
це, жадаем біскупам здароўя і высокіх
справаў у адраджэньні веры; выказваем
надзею, што ў дзейных, адноўленых і зноў
пабудаваных сьвятых народ будзе размаў-
ляць з Богам вуснамі Яго пастараў на род-
ных мовах. Аднолькавую надзею маем і на
каталіцае, і на праваслаўнае духавенст-
ва.

Вось што напісаў аб назначэньні Тадэ-
вуша Кандрусевіча біскупам Апостальскі Ві-
зытатар для беларусаў католікаў за межамі
Беларусі, які жыве ў Лёндане, у ВЕСЬНІКУ
Беларускага Каталіцкага Душпастырства №2-
1989:

„Паднясенне да біскупскай годнасьці кс.
Тадэвуша Кандрусевіча і назначэньне яго
Апостальскім Адміністратарам Менскім з
юрдыкцыяй над усімі католікамі рымскага
абраду ў Беларусі, можна разглядаць як ад-
каз на шматгадовыя малітвы і просьбы бела-
русаў. Тым ня менш яно зьяўляецца для
усіх вялікай нечаканасьцю і таму выклікае
пачуцьцё занепакоенасьці. Перадусім у вы-
рашэньні так важнай для іх справы белару-
сы ня мелі ніякага голасу: усё рабілася
ціха і без іхняга ведама. Другое, што не-
пакоіць, — гэта асоба самога біскупа Кан-
друсевіча, які зьяўляецца зусім невядомым
сярод беларусаў. Неабходна тут адразу зра-
біць засьцярогу, што гэта ня крытыка нова-
га біскупа, а толькі сьцьвержаньне факту.
Вельмі магчыма, што дзякуючы сваім выдат-
ным асабістым якасьцям ён зьяўляецца най-
больш адпаведным кандыдатам на такое на-
значэньне. Магчыма, гэта радасьць прыйдзе
пазьней. А тымчасам яны памятаюць яго ў
сваіх малітвах і шчыра жадаюць, каб Добры
Бог даў яму патрэбную сілу, ласку быць
сапраўдным пастыра для усіх сваіх верні-
каў.

У Беларусі ёсьць два мільёны католікаў.
Паводле афіцыйнай савецкай статыстыкі там
жыве 500 тысяч палякаў... Такім чынам,
астаецца паўтара мільёна вернікаў іншых
нацыянальнасьцяў, абсалютнай большасьць
якіх — беларусы. Трэба спадзявацца, што
іх патрэбы ня будуць забытыя.“

З выступленьня на калектывнай мове

Сеньня Ісус Хрыстос пасылае свайго біс-
купа на гэтую зямлю і да гэтага народу,
які жыве на Беларусі. Народ гэты сьвятый
і вельмі працавіты, зямля не адзін раз
моцна напоена людскою крывёю, густа зро-
шана сьлязьмі цярдзеньня, — таксама сьвя-
тая. На гэтай зямлі нарадзіліся або тут
жылі і працавалі, дасканалілі сваю духоў-
насьць такія сьвятныя, як сьв. Казімір,
які нарадзіўся дзеля неба ў ста кроках
ад мейсца, дзе мы знаходзімся, у Гродзен-
скім старым замку. Сьв. Андрэй Баболя,
мучанік, сьв. Максымільян Кольба, так-
сама пакутнік, благаслаўлены Ежы Матуле-
віч-Матулайціс, былы біскуп Віленскі,
Зыгмунт Лазінскі, былы біскуп Менскі, а
пасля Пінскі. Слуга Божы айцец Мэльхіор
Кордан, магіла якога знаходзіцца ў Гарод-
ні... Благаслаўленьня кветкі гэтай зямлі і
гэтага народу, які трымае і выхоўвае та-
кія прыгожыя душы. Зямля наша сьвятая,
таму што народ не страціў веры.

Хай прыкладам будзе Гродзенскі фарны
касьцёл. Тут без сьвятара кожную нядзелю
збіраліся, клалі арнат на алтар і малі-
ліся, нібы адпраўлялі імшу, і гэта маліт-
ва трымала вас пры Богу.

Наступілі новыя часы. Усё часцей ба-
чым маладога ксьдза ў касьцёле, усё бо-
лей клерыкаў паступае ў сэмінарыю. Адчы-
няюцца касьцёлы, якія даскіль ня дзейніча-
лі... Але пакуль што на Беларусі працуе
толькі 60 ксьдзоў у 150 касьцёлах і гэта
на два з паловай мільёны вернікаў...

Слова на беларускай мове

Паважаныя браты і сёстры ў Хрысьце! Калі
перад кансакрацыяй даведаўся, што Сьвятых Айцаў
прамовіць па-беларуску, быў вельмі рады і тро-
хі баяўся. Бо і сапраўды, ці была калі-небудзь
у гісторыі Касьцёла хвіліна, каб Сьв. Айцец
прамаўляў па-беларуску пад час сьвятой Эухары-
сты? Цяпер хацеў бы зачытаваць яго словы, като-
рыя ён сказаў тыдзень таму назад: " Вялікаю
зьяўляецца таксама мая радасьць магчы надзя-
ліць поўню сьвятарства дарагому монсіньёру
Тадэвусу Кандрусевічу, якога я назначаў Апос-
тальскім Адміністратарам Менскае дыяцэзіі
для католікаў усёй Беларусі. Жадаю яму баць-
каўскай любоўю посьпехаў у выдзеньні душпас-
тырскай працы на гэтай тэрыторыі ды ў той
самы час упрошваю Божага благаслаўленьня яму
і усім вернікам, давераным яго душпастырскай
абяцы " ... Я таксама усім верным католікам,
дзецам сьвятога Касьцёла, якія жывуць на бе-
ларускай зямлі, ад усяго сэрца прыношу падзя-
ку за малітву, за шчыры пакаданьні, за абя-
цанні удзел у пашырэньні добра і Божага слова.

Хачу быць для вас добрым пастырам. Моцна
абдымаю сваім сэрцам усіх людзей, веруючых
і няверуючых, разнастайных моваў і нацыяналь-
насьцяў, што жывуць на нашай зямлі, і сьцьвяр-
джаю, што мэта каталіцкага біскупа заўсёды
накіравана на здзяйсненьне добра і шчасьця
кожнага чалавека, народа, дзяржавы. Касьцёл
Хрыста служыць усяму чалавецтву, бо ён сваі-
мі ідэямі ахапіў мільёны людзей на усіх кан-
тынентах, для якіх імя Хрыста самае дарагое
ў жыцьці. Перадаю прывітаньне ад Папы Рымска-
га Яна Паўла II, які усім сэрцам любіць гэ-
тую зямлю, памятае і благаслаўляе яе.

Слава Ісусу Хрысту.

Ужо як паўгода

існуе Беларускі народны фронт "Адраджэньне", але звесткі пра яго дзейнасць у афіцыйных сродках інфармацыі або хлусьлівыя, або няпоўныя. Калі пра справы БНФ у Менску можна даведацца з "Навін", дык пра тое што адбываецца ў Гародні, як паказаў вопыт, адчуваецца вялікі недахоп інфармацыі.

Паколькі Гродзенская філія ня мае свайго выдання, наша суполка, спытаўшы дазволу ў сяброў з фронту, вырашыла зрабіць агляд яго дзейнасці.

10 ліпеня

у Гародні адбылося Устаноўчае паседжаньне Гарадзенскае Рады БНФ, у склад якога увайшлі прадстаўнікі груп падтрымкі, што былі створаны ў горадзе. Было вырашана правесці 26 ліпеня мітынг, на якім раскажаць гарадзенцам аб задачах народнага фронту. Гарвыканкам дазволіў мітынг, на што мы, шчыра кажучы, не спадзяваліся, але ня ў цэнтры горада, а на стадыёне ў новым парку, куды цяжка дабрацца і ня ўсе гарадзенцы ведаюць, дзе ён знаходзіцца.

Прадстаўнікі фронту не пайшлі на канфрантацыю і згадзіліся правесці мітынг у парку.

21 і 22 ліпеня

у цэнтры горада былі выстаўлены пікеты для папярэдняй інфармацыі аб мейсцы правядзеньня і мэтах мітынгу.

Мітынг

, на якім прысутнічала каля пяці тысяч чалавек прайшоў пад бел-чырвона-белымі сьцягамі 26 ліпеня. Народ бурна рэагаваў на выступленьні, адчувалася поўная падтрымка прысутнымі народнага фронту. Прысутнічалі прадстаўнікі "Саюзісу", адзін зь іх сказаў аб супольным гістарычным лёсе нашых народаў і аб супольным шляху ў будучыню. Мітынг закончыўся сьпяваньнем "Пагоні".

Трэба адзначыць, што ўлады вялі сябе тактоўна. А сярод прысутных аказалася шмат ахвотнікаў іх пакрытыкаваць.

Быў утвораны арганізацыйны камітэт Рабочага Саюза Беларусі ў Гародні. Пачалі ўзьнікаць новыя групы падтрымкі БНФ.

19 і 20 жніўня

на ініцыятыве груп падтрымкі БНФ завода аўтамагнітолаў былі выстаўлены пікеты, на якіх зьбіраліся подпісы з патрабаваньнем перадаць адну са спецпаліклінік пад дзіцячую. Сабралі 2864 подпісы, якія перадалі ў гарвыканкам. Людзі, якія падтрымлівалі нас на словах, подпісы ставіць баіліся. Пазытыўным момантам гэтае акцыі зьявілася тое, што хто паставіў подпіс, шэраўшоў праз бар'ер страху, страху, які убівалі ў людзей на працягу іх жыцьця.

наступныя мітынгі

вырашылі правесці 6 верасня, каб сумесна з народам абмеркаваць праект закона аб выбарах. 28 жніўня прадстаўнікі Рады былі выкліканы ў гарвыканкам, які палічыў, што мітынг паводзіць неметаэгодна, лепей абмеркаваць праект закона на прадпрыемствах, гэта значыць, пад наглядом начальства.

На сустрэчы ў гарвыканкаме прадстаўнікам БНФ спрабавалі вярнуць подпісы аб перадачы спецпаліклінікі дзецям, тлумачылі немагчымасць вырашыць гэтае пытаньне недахопам у горадзе школ, цяжкасьцямі ў будаўніцтве, зьнікненьнем мала і цукру...

Фронт патрабаваў пісьмовага адказу, тады подпісы з гарвыканкама перадалі ў аблвыканкам.

А праз некалькі дзён мы даведаліся, што з 16 верасня "абкамаўская" паліклініка перадаецца пад дзіцячую. Праўда, потым высветлілася, што ўсе абсталяваньне было вывезена невядома куды, а дзецям пакінулі голяы сьценны...

У будынку аблвыканкама абсталявалі "медпункт".

9 верасня

на пікетах паведамлялі людзям аб забароне мітынгу і зьбіралі подпісы пад праектам закона аб выбарах, які прапанаваў БНФ. 700 подпісаў з прапановай яго надрукаваць паслалі ў Вярхоўны Савет БССР.

11 кастрычніка

стала вядома аб пакараньні арганізатараў "Чарнобыльскага шляху". Распаўсюд збор подпісаў з патрабаваньнем адмяніць гэтае ганебнае рашэньне...

Меркавалася

прайсці шэсьцем да зьнішчанага касьцёла Вітаўта, дзе правесці мітынг-рэквіем Дзяду. У адказ на заяву гарвыканкам па ўказу Прэзыдэнта Вярхоўнага Савета БССР ад 4 красавіка 1988 года забараніў правядзеньне сьвята, да таго ж выканкам вырашыў праводзіць День памяці ў трэцюю нядзелю красавіка, не звяртаючы увагі на тое, што беларускі народ тысяч гадоў праводзіць Дзяды ў пачатку лістапада.

Пачалі рыхтавацца да несанкцыяванага шэсьця і мітынгу. Але 28 і 29 кастрычніка віталі ў горадзе біскупа, прыйшлося праводзіць мітынг на Вайсковых могілках, каб не перашкаджаць вернікам.

26 кастрычніка атрымалі рашэньне аблвыканкама, у якім па ўказу Прэзыдэнта Вярхоўнага Савета БССР ад 4 красавіка 1988 года дазвалялася правесці Дзяды.

Усклалі кветкі да магіл героя, прайшлі зь бел-чырвона-белымі сьцягамі па горадзе дз правялі мітынг.

Трэба адзначыць, што з-за супярэчлівай інфармацыі аб мейсцы правядзеньня мітынгу шмат людзей прыйшло на пляц касьцёла Вітаўта, пастаялі ды разыйшліся.

адбылося

некалькі сустрэч зь лідэрамі БНФ зь іншых гарадоў: зь Яўгенам Шунейкам, Аляксандрам Галькевічам, Міхасём Ткачовым, Ірыем Хадзькам, Марысяй Саўкевіч, Сяркуком Сокалавым-Воўшам.

Калі не сяброўка, то сябра Рады езьдзілі ў Менск на паседжаньні ды сёмінары па эканоміцы, па пытаньнях далучэньня красаў да БССР, прымалі удзел у рабоце камісій, прысутнічалі і нават выступалі на мітынгах... Агтыўна распаўсюджвалі фронтаўскі друк.

Газэта "Высота"

"палявела" і ўзьнялася вышэй, друкуючы інтэрв'ю з М.Вацылевым ды А. Чобатам, старонкі зь дзеячамі нацыянальнай культуры. Ня дзіва, што яе чытаць ня толькі ў партыям.

На заводзе хімвалакна праведзены сход з удзелам актыву БНФ, на якім запратаколена група падтрымкі народнаму фронту.

ЖУК НА МОВ

магчымасьці ўтварыць групу падтрымкі фронту, ходзіць на Рады як вольны назіральнік, але найлепей, каб наведваў клуб "Паходня", дзе кіпіць, ажно выліваецца цераз край дыскусійная дзейнасьць, клуб зьбіраецца на панядзелках, афіцыйна прызнаны, зьяўляецца добрай аўдыторыяй, каб раслаўсуджваць зьвесткі, мае вялікі рэзананс.

У Наваградку, Лідзе, Слоніме, Мастах, Ашмянах, Луі, Гудзевічах і Рацічах не сьпяць франты, праводзяць пікеты і сходкі, пішуць лісты.

Суполка

Імя Максіма Багдановіча завабіла некаторых паходнеўцаў на лекторыі па пэдагогічнаму вывучэньню катэхаў ды гісторыі вуніі на Беларусі.

У самой суполцы, якая афіцыйна ня існуе, утварыўся не адкалоўся! — верш-гурт "Дняген", які намаганьнем Пацупы заносіць у авангард...

Аднойчы суполка імя Багдановіча ды два паходнеўцы ды Карпук з Голубам паехалі ў Кушлянны з заездам у Жупраны ды Галышаны, каб перацягваць будаўнічы друз, бярвеньне ды камені не ад Дома Францішка Багушэвіча на сьметнік. Назнаеміліся зь мясцовымі талентамі рэстаўратарамі ды з жарэбчыкам, што і паказала Гродзенскае телебачаньне.

Асабліва яскрава зьявіла на экране дзірка пад каменем "памяці Мацея Бурачка".

Але ня было там Міхала Ляпехі...

У мільянаўраўнаваньні

завода аўтамагнітолаў "Мая" на высокім узроўні сталі выходзіць на беларускай мове "Родныя старонкі". Пасьля адпачынку рэдактар пачаў бракаваць матэр'ялы, у якіх успамінаецца Бог.

22 верасня

сьпяваў у Гародні Данчы, беларускі амэрыканец, а можа амэрыканскі беларус. Упершыню наведваў край дзядоў разам з маці Юлія Андрусышынай, яны сумесна з Сяркуном Скалавым-Вокшам ды Лявонам Барткевічам зьбеларушылі Гародню за адзін вечар. Якое цудоўнае беларускае вымаўленьне ў Данчыка!

Народны фронт амаль увесь і зьмясьціўся ў зале на 700 месцаў!

Абурманьнік Лястоў

аб высяленьні з Новага замку абкама ды перадачы пад галерэю мастацтва, аб стане бібліятэкі імя Карскага, аб дзяржаўнасьці мовы, з патрабаваньнем выдзеліць памяшканьне для паседжаньняў ды стэнд для інфармацыі вестак з усіх франтоў — прыходзіцца клеіць на сьценах ды платах!

Мы напісалі столькі лістоў, што як казалі б нашы продкі, на валовай скуры не зьмясьціліся б... Кропля бурныць камень. Галавой, калі настойліва біцца, можна прабіць кітайскую (не крамлёўскую) сьцяну!

Як дамовіцца зь бюракратамі, калі мы па-беларуску, а яны па-савецку...

Я люблю сябе камуністам

бо выхоўваўся на прыкладзе герояў першых гадоў рэвалюцыі, быў захоплены рэвалюцыйным пафасам, прынцыповасьцю камуністаў ды камсамольцаў 20-х і шчыра верыў у лезунгі аб сусьветнай рэвалюцыі ды ненавідзеў "ворагаў".

Толькі пасьля вайны зразумеў, што ад слаўных рэвалюцыйных традыцый не засталася нават успаміну.

Замест нянавісьці да ворагаў рэвалюцыі бачыў нянавісьць да свайго народа, а замест рэвалюцыйнага энтузіязма — мяшчанскую абьякавасьць.

Чытаў Маркса і Леніна, ды знаходзіў супярэчнасьці некаторых думак.

Полукі ідэальнага грамадства пачаліся з дасьледаваньня вядомае формулы — ад кожнага, на што здольны, кожнаму, колькі трэба.

Пачнем з канца!

Патрэбы вызначаць вытворчасць тавараў, а таму вытворчасць адразу ня можа задаволіць попыту насельніцтва.

Пры звычайным сьветапоглядзе ў нармальным грамадстве кожны імкнецца першым мець усё неабходнае, і нават больш таго; хочацца быць адметным. Няма сумніву, што чалавек, якому найбольш патрэбны новы тавар сягоньня, атрымае яго заўтра, праз месяц, праз год.

У такіх умовах грамадства змушана стварыць спецыяльны орган пэразмеркаваньні, які будзе абмяжоўваць свабоду асобы, тварыць насільне над большасьцю насельніцтва, што далёка ад ідэала. Прадстаўнікі Улады выхоўваюцца не ізалявана, і таму такія ж эгаісты, як і большасьць.

Пры такіх умовах размер-

каваньне будзе яшчэ больш несправядлівым, бо непазьбежны блат, сваяцтва, злоўжываньне службовым становішчам і спекуляцыя.

Першая палова формулы "ад кожнага, на што здольны" у дачыненні да ўсяго грамадства — утопія. Прэтэндэнтаў на прыемы від дзейнасьці значна болей, чым патрэбна грамадству, што непазьбежна вядзе да канкурэнцыі з мэтай атрыманьня жаданай працы. Для вызначэньня "больш здольных" зноў неабходны спецыяльны орган, які зноў жа будзе дзейнічаць несправядліва, бо эгаістычны па сваёй сутнасьці.

Камуністычныя ідэалы здольныя бытаваць у духоўна здаровай сям'і, дзе ўзаемаадносінны будучыца на аснове любові ды павагі, і ў манаскай абшчыне, дзе усё вызначае любоў да Бога і да бліжняга.

Пераносяць жа камуністычныя прынцыпы на ўсё чалавечае грамадства, у якім ёсьць палітычныя, вытворчыя, міжнацыянальныя праблемы, — нязбытная мара. Іваню

Тупізімьня высьветы ініцыятыўных арганізацый

Канане мафіёзна "ідэя".

Шукае адвакатаў атаман.

Хто ж будзе бараніць цябе, Вандэя?

Сьляпы, глухі, нямы ды... "ветэран".

Голас народа зарыфмаваў Вядзьмак Менскі.

У "Рэанімоў" №5 дапушчана памылка: ня Генрых, а Герман Скамарох, вёска Залішаны, а не Залешны. Прабачце нам.

Шчыры дзякуй сябрам Алесю Бабічу, Алесю Белакозу, Міколу Кашанашу, а таксама Марысі, Ніне, Антоску ды сябру Аляксандру за матэрыяльную дапамогу ў выданьні газэты "Рэанімоў".

Нумар падрыхтаваны ў лістападзе 1989 г. Адрас для карэспандэнцыі: 230029, Гародня, вул. Каліноўскага д.7, кв. 4, Дануце Бічэль-Загнетавай.